

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/116/2022
Identifikačné číslo spisu:	4114226818
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4114226818.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. B., narodeného XX. B. XXXX, R. XX, E. L., podnikajúceho pod obchodným menom O. B. U.O..XX.A..P.U., R. XXX/XX, E. L., T.U.: XX XXX XXX, zastúpený advokátom JUDr. Alexandrom Kuchárikom, J. Hollého 11, Levice, proti žalovanému M. A. A., narodenému XX. M. XXXX, Ž. XX, zastúpený advokátom Mgr. Martinom Lieskovským, Farská 40, Nitra, o zaplatenie 14.270,21 eur, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 16C/298/2015, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/60/2021 z 23. februára 2022, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 16C/298/2015-337 zo 17. mája 2021 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“ alebo „rozsudok okresného súdu“) prvým výrokom zviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 14.270,21 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 1.073,91 eur od 19. decembra 2013 do zaplatenia, zo sumy 2.496,40 eur od 20. decembra 2013 do zaplatenia a zo sumy 10.700 eur od 20. decembra 2013 do zaplatenia a druhým výrokom priznal žalobcovi proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil právne § 517 ods. 2, § 631, § 633 ods. 1, § 634 ods. 1, § 634 ods. 6, § 642 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). K vecnému odôvodneniu uviedol, že v konaní bolo preukázané uzatvorenie ústnej zmluvy o dielo medzi stranami sporu, pričom žalobca u žalovaného vykonal stavebné práce, dodal mu stavebný materiál,

miestom plnenia a realizácie diela bola nehnuteľnosť žalovaného nachádzajúca sa v Ž., číslo domu XX. V konaní medzi stranami nebolo sporné realizovanie stavebných prác na nehnuteľnosti žalovaného so strany žalobcu, hoci žalovaný v konaní namietal realizáciu stavebných prác, ktoré boli popísané v stavebnom denníku. Žalobca vystavil žalovanému faktúru č. 21/2013 z 18. decembra 2013, splatnú 18. decembra 2013 znejúcu na sumu 1.073,91 eur za dodaný stavebný materiál v hodnote 7.573,91 eur, po odpočítaní zálohy vo výške 6.500 eur, ktorú mu uhradil žalovaný. Žalobca ďalej vystavil žalovanému faktúru č. 22/2013 z 19. decembra 2013, splatnú dňa 19. decembra 2013 znejúcu na sumu 2.496,40 eur, pričom žalobca fakturoval žalovanému uvedenú sumu za používanie stavebných pomôcok na stavbe rodinného domu. Napokon žalobca vystavil žalovanému faktúru č. 23/2013 z 19. decembra 2013, splatnú dňa 19. decembra 2013 znejúcu na sumu 10.700 eur, pričom uvedená fakturovaná suma bola za vykonané stavebné práce na stavbe žalovaného. Žalovaný aj napriek výzve zo strany právneho zástupcu žalobcu žalovanú sumu neuhradil.

3. K námietke žalovaného týkajúcej sa stavebných prác zapísaných v stavebnom denníku, ktorá mala byť potvrdená výpoveďou svedka B. I., ktorý na stavbe vykonával stavebný dozor a dohliadal na kvalitu realizovaných stavebných prác, okresný súd označil túto výpoveď za rozpornú. Menovaný svedok spochybňoval kvalitu vykonaných prác, hoci z dôvodu jeho neprítomnosti prišlo k realizácii diela bez jeho súčinnosti, ktorá bola potrebná. Ak sa svedok domnieval, že stavba bola vedená neodborným spôsobom nemal svojim podpisom, a to aj spätne, potvrdzovať realizáciu konkrétnych stavebných prác bez výhrad, námietok a spochybňovania. Dôsledok jeho nedôsledného plnenia si povinností nemožno prenášať na žalobcu.

4. Súd prvej inštancie vyhodnotil uzatvorenie zmluvy o dielo ako individuálne dojednanú zmluvu o dielo, pri ktorej nebolo možné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva, tak ako to navrhoval žalovaný, teda vzťah medzi žalobcom a žalovaným neposudzoval ako spotrebiteľský. Podľa názoru okresného súdu žalobca nebol dodávateľom, keďže ako živnostník nemal v predmete činnosti zapísaný prenájom stavebných pomôcok a v dôsledku ústneho uzatvorenia zmluvy nebolo možné preskúmať prípadnú neprijateľnosť zmluvných podmienok.

5. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania vyhodnotil, že cena diela nebola medzi stranami dohodnutá. Žalovaný v tejto súvislosti namietal, že dohodnutá odmena pre žalobcu mala byť 1.500 eur mesačne (práce sa realizovali od augusta 2013 do decembra 2013), avšak táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná. Okresný súd toto tvrdenie považoval za iracionálne s poukazom na skutočnosť, že žalovaný pred vykonaním a realizáciou diela poskytol žalobcovi zálohu 6.500 eur. Zo záverov znaleckého dokazovania vyplynulo, že odhadované náklady na realizáciu diela predstavovali sumu 31.269 eur bez DPH. Súd prvej inštancie túto sumu považoval za primeranú a zhodnotil, že mohla predstavovať cenu zhotovenia diela.

6. Okresný súd na záver uviedol, že žalobca si splnil svoju povinnosť, vyhotovil dielo pre žalobcu, dodal mu stavebný materiál a použil stavebné stroje. Dodanie materiálu na stavbu bolo potvrdené svedkom Ľ. M., ktorý objasnil dôvod záúčtovania faktúry do účtovníctva a uskutočnenie dodávok materiálu na stavbu žalovaného. V konaní bolo preukázané, že žalobca vykonal práce pre žalovaného, vyfakturoval mu jednotlivé položky v súvislosti s realizáciou diela a žalovaný mu za vykonané dielo neuhradil faktúry v lehote. Okresný súd žalobcovi priznal sumu 14.270,21 eur a keďže sa žalovaný dostal do omeškania so zaplatením svojho peňažného dlhu, priznal žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne z jednotlivých dlžných súm.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

7. O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 25Co/60/2021 z 23. februára 2022 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“ alebo „rozsudok krajského súdu“), ktorým napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (I. výrok) a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu (II. výrok).

8. V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke, v odôvodnení sa vysporiadal s tvrdeniami strán sporu, vyhodnotil jednotlivé dôkazy a uviedol svoje úvahy, ktorými sa riadil. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie a zmluvu o dielo vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu pri aplikovaní § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd však zároveň uviedol, že jednotlivé zmluvné podmienky súd nemohol vyhodnocovať z pohľadu ich neprijateľnosti, keďže neboli jednoznačne dohodnuté a určené. Zmluva o dielo bola dohodnutá ústne a podmienky, ktoré mali byť dohodnuté boli sporné, a preto z hľadiska neprijateľnosti nepreskúmateľné.

9. V odvolaní žalovaný tvrdil, že ako spotrebiteľ mal plniť podmienky, ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzatvorením zmluvy. V konaní nebolo preukázané, že by sa strany dohodli, že v cene diela bude zahrnutá odmena za stavebný materiál a náklady súvisiace s užívaním stavebných pomôcok, a preto žalobcom nemohli byť nárokovateľné titulom zmluvy o dielo. K danej námietke odvolací súd zaujal stanovisko, že v konaní nebola bez pochybností preukázaná dohoda strán sporu na pevnej cene diela, preto bolo potrebné v konaní prostredníctvom znaleckého posudku určiť primeranú cenu diela. Postup súdu prvej inštancie preto považoval za správny.

10. K námietke žalovaného, že v konaní nebola sporná cena diela, ale postup, ako cena za dielo mala byť vyplatená, t. j. či len žalobcovi alebo zvlášť žalobcovi a zvlášť robotníkom, odvolací súd sa s touto argumentáciou nestotožnil a uviedol, že spornou zostala celá cena diela, ktorá zahŕňala aj postup pri vyplácaní ceny diela a poukázal na vyjadrenie žalovaného na pojednávaní 10. mája 2016.

11. K námietke žalovaného, že sa súd prvej inštancie nevyporiadal so skutočnosťami obsiahnutými vo vyšetrovacom spise, odvolací súd poukázal na § 185 ods. 1 CSP a uviedol, že je na súde, ktorý dôkaz vykoná. Súd v rámci dokazovania musí dbať na to, aby nevyhlúčil dôkaz, ktorý má potenciál preukázať rozhodný skutkový poznatok tvrdený stranou konania, ak tento poznatok nebude preukazovať iným dôkazom. Odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP je vylúčenie dôkazu, ktorý by preukazoval rozhodujúcu skutočnosť, avšak žalovaný v podanom odvolaní predmetný odvolací dôvod neaplikoval.

Dovolanie

12. Voči predmetnému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP navrhujúc napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolateľ poukázal na posúdenie sporu krajským súdom, ktorý zmluvu o dielo, na rozdiel od okresného súdu, vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu a vytkol krajskému súdu, že neaplikoval § 382 CSP. Ak mal odvolací súd za to, že sa na vec vzťahujú ustanovenia spotrebiteľského práva, mal strany vyzvať, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Nedodržaním postupu podľa § 382 CSP bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/138/2012 z 12. júla 2021 a nestotožnil sa s odôvodnením krajského súdu, že ak zmluva o dielo bola uzatvorená v ústnej forme nebolo možné pristúpiť k posúdeniu neprijateľnosti jednotlivých zmluvných dojednaní. V konaní nebolo jednoznačne preukázané, že by sa strany sporu dohodli na pevnej cene diela, v tejto situácii bolo potrebné aplikovať § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v prospech žalovaného ako spotrebiteľa.

13. Žalovaný tiež namietal nesprávne vykonanie dôkazu listinou. Okresný súd vyhovel návrhu žalovaného a pripojil k spisu vyšetrovací spis ohľadne trestného oznámenia Petra Juríka z roku 2014. Z rozsudku okresného súdu vyplýva, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie okrem iného oboznámením sa s listinnými dôkazmi založenými v spise, ale v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie nie je uvedené, akým spôsobom sa vysporiadal so skutočnosťami vyplývajúcimi z vyšetrovacieho spisu. Podľa názoru dovolateľa, ktorý uvedenú skutočnosť namietal už v odvolacom konaní, ak bol krajský súd názoru, že vyšetrovací spis nebol ako listinný dôkaz vykonaný mal dôkladne

posúdiť aj to, či vôbec boli vykonané iné listinné dôkazy, z ktorých oba sudy vychádzali pri svojich meritorných rozhodnutiach, keďže v zápisniciach založených v súdnom spise nie je zmienka o vykonaní listinných dôkazov, čím bol porušený postup podľa § 204 CSP. Ak bolo dokazovanie vykonané aj oboznámením sa s vyšetrovacím spisom, oba sudy porušili svojím procesným postupom § 220 ods. 2 CSP, keďže ani z jedného odôvodnenia rozsudku súdov oboch inšancií nebolo zrejmé, ako sa vysporiadali so skutočnosťami uvedenými vo vyšetrovacom spise. Ak vyšetrovací spis nebol vykonaný ako dôkaz v konaní, potom podľa žalovaného nebol vykonaný žiadny listinný dôkaz, keďže o tom nesvedčí ani jedna zápisnica z pojednávania a rozsudky sú založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. V prípade riadne vykonaného vyšetrovacieho spisu by pri aplikácii § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka musel byť aplikovaný výklad v prospech žalovaného v tej podobe, že medzi žalobcom a žalovaným existovala jednoznačná dohoda o cene diela.

14. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý považoval dovolanie za nedôvodné a navrhol, aby dovolací súd dovolanie zamietol. K veci uviedol, že žalovanému postupom súdov nebolo znemožnené uskutočňovať jeho procesné práva. Ak by aj tvrdenia žalovaného o nesprávnom vykonaní listinného dôkazu boli správne, v dôsledku takéhoto nesprávneho postupu súdu nedošlo k takej intenzite zásahu do jeho práv, ktoré by bolo možné hodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Podľa názoru žalobcu zmluvu nemožno hodnotiť ako spotrebiteľskú, keďže aj z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že podmienky, ktoré mali byť dohodnuté boli sporné a nebolo možné jednotlivé zmluvné podmietky preskúmať a vyhodnotiť.

Posúdenie veci dovolacím súdom

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd SR“ alebo „NS SR“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

16. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inšancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

17. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrváva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

18. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď, napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnene uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné

podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

19. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

20. V danom prípade z dovolania žalovaného vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu na základe § 420 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

21. V zmysle § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

23. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom odvolacom návrhu spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

24. Dovolateľ vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP namietal postup odvolacieho súdu, ktorý pri použití ustanovení o spotrebiteľskom práve nepostupoval v súlade s § 382 CSP, nejednoznačnosť vykonania dôkazu vyšetrovacieho spisu a ostatných listinných dôkazov a nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu vo vzťahu k neprípustnosti zmluvných dojednaní.

25. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

26. Námietku dovolateľa o nepostupovaní odvolacieho súdu v súlade s § 382 CSP, a teda, že odvolací súd neumožnil dovolateľovi vyjadriť sa k použitiu ustanovení o spotrebiteľských zmluvách dovolací súd považuje za nedôvodnú. Citované ustanovenie má predísť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí a vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia. Prvou podmienkou použitia § 382 CSP je, že nárok treba posúdiť buď podľa celkom iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie alebo podľa právneho predpisu, o ktorého použitie nežiadala v priebehu žiadna zo sporových strán alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, ale podľa iného ustanovenia (iného paragrafu alebo iného jeho odseku). Druhou zákonnou podmienkou, ktorá musí byť splnená súčasne je, že toto iné zákonné ustanovenie je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, t. j. odvolací súd mieni dané ustanovenie urobiť právnym základom pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd v tejto veci uvádza, že odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, aplikoval v danej veci ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách s tým, že odlišná bola iba interpretácia odvolacím súdom. Zároveň nemožno prisvedčiť tvrdeniu žalovaného, že by mu postupom odvolacieho súdu bolo upreté právo vyjadriť sa k

použitíu ustanovení o spotřebitelských smlouvách. Sám žalovaný v dovolaní potvrdil, že už v konaní pred súdom prvej inšancie ako aj v odvolaní tvrdil, že zmluva o dielo uzatvorená medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou a právny záver odvolacieho súdu je potvrdením správnosti jeho argumentácie. Tento záver vyplýva aj z obsahu spisu. Zo zápisníc z pojednávania na okresnom súde z 9. marca 2017 (l. č. 115 a nasl. spisu) a z 9. februára 2018 (l. č. 132 a nasl. spisu) ako aj z obsahu odôvodnenia rozsudku súdu prvej inšancie (bod 26.), rovnako i zo samotného dovolania žalovaného (l. č. 362 a nasl. spisu.) je zrejmý právny názor žalovaného, ktorý považuje zmluvný vzťah medzi stranami za spotrebiteľský a z tohto hľadiska sa vyjadroval aj k posúdeniu ceny diela. Preto dovolací súd uzatvára, že ak odvolací súd nepostupoval podľa § 382 CSP nebolo tým zasiahnuté do práv žalovaného z dôvodu, že žalovaný sa počas celého konania vyjadroval k použitiu ustanovení spotrebiteľského práva. Rovnako súd prvej inšancie i odvolací v rozhodnutiach zrozumiteľne vysvetlili, ktorú časť argumentácie si osvojili, a ktorú nie (rozsudok odvolacieho súdu v bodoch 10.1. - 10.2.2.). Dovolací súd dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako nedôvodné.

27. K namietanej vade nesprávneho právneho posúdenia odvolacím súdom v otázke nepreskúmateľnosti ústne uzatvorenej zmluvy o dielo z hľadiska neprípustnosti jednotlivých zmluvných dojednaní, dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci (ani keby k nemu naozaj došlo) nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 54/2012 a R 24/2017). Podľa § 432 ods. 1 CSP nesprávnym právnym posúdením možno argumentovať, ak dovolateľ napáda rozhodnutie odvolacieho súdu podľa § 421 CSP. V takom prípade je ale potrebné uviesť právne posúdenie veci, ktoré dovolateľ pokladá za nesprávne a uviesť v čom spočíva nesprávnosť. Takéto atribúty ale dovolanie žalovaného neobsahuje. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu SR, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Najvyšší súd SR preto dovolanie žalovaného v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, keďže dovolací dôvod nebol vymedzený v súlade s § 431 CSP.

28. K námietke dovolateľa o nevysporiadaní sa v rozsudku s dôkazom - vyšetrovacím spisom, dovolací súd uvádza, že táto námietka je taktiež nedôvodná. Zo súdneho spisu vyplýva, že súd prvej inšancie pripojil vyšetrovací spis bez návrhu niektoej zo strán sporu po výpovedi žalovaného na pojednávaní 10. mája 2016 (l. č. 68 - 75 nasl. spisu). Je teda zavádzajúce tvrdenie dovolateľa, že súd prvej inšancie vyhovel jeho návrhu na pripojenie vyšetrovacieho spisu, keďže táto skutočnosť zo súdneho spisu nevyplyva. Dňa 17. mája 2016 bol okresnému súdu predložený rovnopis vyšetrovacieho spisu evidovaného pod číslom ORP-1809/3-OVK-NR-2013 vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu prečinu podvodu a zločinu vydierania. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že pri vyžiadaní vyšetrovacieho spisu okresný súd postupoval podľa vtedy platného a účinného ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, podľa ktorého súd mohol vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhli, ak ich vykonanie bolo nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (§ 120). Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok, ktorý vyšetrovaciu zásadu súdu v civilnom sporovom konaní obmedzil na zisťovanie procesných podmienok, preverenie dôkazu z verejne dostupných zdrojov, skutočnosti, či bude rozhodnutie vykonateľné a zistenie dôkazov na zistenie cudzieho práva (§ 185 ods. 2, 3 CSP). Dovolací súd konštatuje, že k nevykonaniu predmetného dôkazu došlo z titulu zmeny procesnej úpravy civilného konania. Zároveň procesná obrana žalovaného zaznamenaná v spise, či už prostredníctvom jeho výpovede alebo v podaniach žalovaného sa na relevantné zistenia z vyšetrovacieho spisu nijakým spôsobom neodvoláva. Ani zo samotného dovolania nie je zrejmé, aké skutkové zistenia podstatné pre rozhodnutie sporu by prípadné vykonanie tohto dôkazu malo do sporu priniesť. Navyiac z výpovede žalovaného na súde prvej inšancie (zápisnica z pojednávania z 10. mája 2016, l. č. 72 súdneho spisu) vyplýva, že obe trestné oznámenia, ktoré boli naňho podané, boli zamietnuté. Dovolací súd preto uzatvára, že aj keby mal procesný postup v otázke oboznámenia sa s vyšetrovacím spisom vykazovať procesné vady, uvedený vyšetrovací spis a jeho neoboznámenie, nemožno ani v zmysle tzv. Perna testu (opomenutý dôkaz, vid' rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/107/2022 z 29. septembra 2022) považovať za rozhodujúci dôvod pre úspešnosť dovolania.

29. Právu účastníka na vykonanie dôkazu v súdnom konaní zodpovedá povinnosť súdu každý dôkazný

návrh posúdiť a vysporiadať sa s ním a pokiaľ takému návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovie, tak je povinný v odôvodnení rozsudku odôvodniť, prečo nevykonal navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 CSP) a to presvedčivo s vysvetľujúcim odôvodnením z akého dôvodu je ním odmietaný návrh na vykonanie dôkazu nedôvodný (resp. neopodstatnený), či už z dôvodu, že sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolnosti, ktorú možno zistiť, napr. inak.

30. Na splnenie požiadavky na spravodlivý proces, účastníci konania (a samozrejme aj verejnosť) musia byť schopní pochopiť verdikt súdu, ktorý bol vydaný - to je zásadná poistka proti svojvôli (Taxquet vs. Belgicko). V nadväznosti na to je úlohou súdu, aby sa jasným spôsobom vyrovnal so všetkými právnymi a skutkovými okolnosťami, ktoré tvoria podklad jeho rozhodnutia z hľadiska právneho významu (rozhodnutie IV. ÚS 14/07).

31. Civilný sporový poriadok ustanovuje, že súd je povinný v odôvodnení rozsudku jasne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

32. V prípade, ak súd nevykoná určitý, účastníkom navrhnutý dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal navrhnuté dôkazy (rozhodnutie I. ÚS 350/08).

33. Uvedený stav potom v konaní generuje možnú existenciu tzv. opomenutého dôkazu. Podľa doktríny opomenutých dôkazov je opomenutým predovšetkým taký dôkaz, ktorého vykonanie má pre rozhodnutie vo veci zásadný význam, avšak vo veci konajúci súd jeho vykonanie bez adekvátneho odôvodnenia nezrealizuje, prípadne jeho vykonanie opomenie bez akéhokoľvek odôvodnenia. Na zistenie toho, či sa o opomenutý dôkaz jedná alebo nie, sa v praxi používa tzv. Perna test (bližšie pozri rozhodnutie Perna vs. Taliansko č. 48898/99 zo 6. mája 2003 a iné).

Perna test v zásade pozostáva z posúdenia troch nasledovných kritérií, ktoré sú podľa najvyššieho súdu aplikovateľné aj vo vnútroštátnom civilnom procese:

- Je návrh na realizáciu dokazovania dostatočne odôvodnený a týka sa podstaty veci?
- Bol posúdený význam určitého dôkazu a v tejto súvislosti boli súdom poskytnuté dostatočné dôvody, prečo dôkaz nebol vykonaný v priebehu súdneho konania?
- Či toto rozhodnutie nenarušilo celkovú spravodlivosť konania.

34. Posúdenie veci musí v sebe implikovať aj posúdenie relevantnosti navrhovaného dôkazu a poskytnutie dostatočného odôvodnenia súdom. Až nesplnenie si tejto povinnosti súdom je porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, ako dôsledok porušenia práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

35. V predmetnej veci však takýto stav nenastal, keďže žalovaný nenavrhoval vykonanie dôkazu - pripojenie predmetného vyšetrovacieho spisu a oboznámenie sa s jeho obsahom. Nevykonaním oboznámenia s obsahom vyšetrovacieho spisu ako dôkazu a neuvedením jeho obsahu do odôvodnenia rozsudkov prvej inštancie a odvolacieho súdu preto nebolo zasiahnuté do práv žalovaného a dovolanie v tejto časti preto Najvyšší súd SR súd odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. f) CSP.

36. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia

37. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (por. R 129/1999 a

1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom-ktorom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces. Za neprávny procesný postup súdu v zmysle vady zmätočnosti však nemožno považovať, ak súd síce nepostupoval správne, ale v dôsledku tohto nesprávneho postupu nedošlo k takej intenzite zásahu, že ho nemožno hodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý proces.

38. Pokiaľ dovolateľ namietal, že listinné dôkazy, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie neboli vykonané v súlade so zákonom, pretože nebol oznámený ich obsah na pojednávaní, dovolací súd uvádza, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil také zákonné deficity, ktoré by zakladali porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Z rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, na ktorých dôkazoch súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, a z ktorých dôkazov vychádzal. Dovolací súd konštatuje, že rozsudky súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu sú založené na podstatných dôkazoch predložených v konaní. Keďže dovolacím prieskumom nebol zistený zásah do práv žalovaného, dovolací súd preto v tejto časti odmietol dovolanie podľa § 447 písm. f) CSP.

39. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.